

[กรวิชญ์ , ลักษณะ หน้า 71-80]

การเล่าเรื่อง ความหมาย และแก่นจินตนาการด้านเพศวิถีชายรักชาย ผ่านวรรณกรรมออนไลน์

Narration Meaning and Fantasy Theme of Male Homosexuality on
Online Literature

กรวิชญ์ ไทยฉาย. วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

ลักษณะ คล้ายแก้ว. วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต.

Korrawit Thaichay. College of Communication Arts, Rangsit University

Lucksana Klaiakao. College of Communication Arts, Rangsit University

Corresponding author, E-mail: korrawit.t61@rsu.ac.th

Received: 04 February 2020 ; Revised: 04 March 2020 ; Accepted: 05 March 2020

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเล่าเรื่อง ความหมาย และแก่นจินตนาการด้านเพศวิถีชายรักชายผ่านวรรณกรรมออนไลน์ โดยจะศึกษาครอบคลุมถึงองค์ประกอบการเล่าเรื่องของวรรณกรรมออนไลน์เรื่องจักรพรรดิวิปลาส ความหมายที่บ่งบอกถึงเพศวิถีชายรักชายในวรรณกรรมออนไลน์ และแก่นจินตนาการของผู้อ่านวรรณกรรมออนไลน์ประเภทชายรักชาย การศึกษาครั้งนี้ใช้แหล่งข้อมูลประเภทวรรณกรรมออนไลน์เรื่อง "จักรพรรดิวิปลาส" จากเว็บไซต์ fictionlog.co และทัศนคติของผู้อ่านวรรณกรรมออนไลน์เรื่องนี้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบสนทนากลุ่ม ผลวิจัยพบว่า การเล่าเรื่องของวรรณกรรมออนไลน์ประเภทชายรักชายมีองค์ประกอบการเล่าเรื่อง 6 องค์ประกอบคือ แก่นเรื่อง ตัวละคร มุมมองการเล่าเรื่อง ความขัดแย้ง ฉาก และโครงเรื่อง และวรรณกรรมออนไลน์ยังมีองค์ประกอบเพิ่มเติมคือ สติของผู้แต่งหรือการใช้ภาษาและโครงเรื่องของวรรณกรรมเพื่อใช้เผยแพร่บนสื่อสังคมออนไลน์ ความหมายที่บ่งบอกถึงเพศวิถีชายรักชายในวรรณกรรมออนไลน์พบความหมายที่แสดงออกถึงตัวตนและรสนิยมทางเพศ ความหมายที่แสดงออกถึงความรัก และความหมายผ่านตัวละครที่แสดงออกถึงสังคมรอบข้างของเพศวิถีชายรักชาย แก่นจินตนาการของผู้อ่านวรรณกรรมออนไลน์ประเภทชายรักชายพบว่า ผู้อ่านมีแก่นจินตนาการถึงตัวตนและรสนิยมทางเพศ แก่นจินตนาการความรัก และแก่นจินตนาการสังคมรอบข้างของเพศวิถีชายรักชาย

คำสำคัญ: วรรณกรรมออนไลน์ เพศวิถีชายรักชาย การเล่าเรื่อง

Abstract

This research aimed to study narration, meaning and fantasy theme of male homosexuality on online literature. The study explored the storytelling which conveys the meanings of male homosexuality and the fantasy theme of online literature readers. The concept of storytelling, the semiotic study guidelines, concept of fantasy theme, concept of male homosexuality, concept of online literature and social media usage were employed. The sources of this study were from the online literature named "Emperor Grotesque" on website fictionlog.co and viewpoints of the online readers collected from the focus group interview. The findings showed that the storytelling of male homosexuality on online literature consisted of six components which were; theme, character, point of view, conflict, setting and plot. There were additional components of the online literature which were style of the author in using language and the plot of online literature for publishing on social media. The meanings that described the male homosexuality of online literature were the meaning of identity and sexual orientation, the meaning of love and the meaning towards characters which express the surrounding society of male homosexuality. For the fantasy themes of online readers, it was found that they had the fantasy theme of identity and sexual orientation of male homosexuality, the fantasy theme of love of male homosexuality, and the fantasy theme of the surrounding society of male homosexuality.

Keywords: Online Literature, Male Homosexuality, Narration

ความเป็นมาและความสำคัญ

ในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นหน้าที่การงาน การให้เกียรติซึ่งกันและกัน มารยาททางสังคม การแต่งกาย ฯลฯ มีผลอย่างมากต่อการกำหนดเอกลักษณ์และบทบาททางเพศของคนในสังคมนั้น ๆ จะเห็นได้จากการที่ผู้ชายและผู้หญิงมีพฤติกรรม (Behaviors) และบทบาททางเพศ (Sex Role) แตกต่างกันอย่างชัดเจน ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวสามารถเห็นได้ตั้งแต่วัยเด็ก โดยจะพบว่าสังคมมีความต้องการแยกเพศให้มีความชอบแตกต่างกัน และพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งความคาดหวังของสังคมทำให้มีผลต่อเนื่องตลอดชีวิตของบุคคลได้ หากบุคคลใดที่แตกต่างไม่มีลักษณะตรงกับสิ่งที่สังคมกำหนด สังคมก็จะไม่ยอมรับ และมองว่าบุคคลนั้น ๆ ไม่เหมือนกันกับบุคคลอื่นในสังคม ฉะนั้นบุคคลที่ "เหมาะสมและถูกต้อง" ต้องมีลักษณะเป็นไปตามที่สังคมกำหนด เมื่อสังคมเริ่มมีกลุ่มบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามให้เหมาะสมกับบทบาททางเพศที่สังคมตั้งเอาไว้ เช่น กลุ่มบุคคลรักเพศเดียวกัน (Homosexuality) กลุ่มบุคคลเหล่านี้จึงมักไม่ได้รับการยอมรับจากผู้คนในสังคมสักเท่าไร ด้วยอคติที่เกิดขึ้นนั้นทำให้เกิดการแบ่งแยกบุคคลเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่ กลุ่มรักต่างเพศและกลุ่มรักเพศเดียวกัน

ด้านแนวคิดเรื่องเพศและเพศสภาพ (Sex / Gender) จะเห็นได้ว่าบุคคลเพศทางเลือก จะถูกจัดให้เป็นบุคคลชายขอบ (Marginalized) ซึ่งแนวคิดนี้เป็นอิทธิพลที่ตกทอดมาจากความคิดแบบวิวัฒนาการ หรือถูกปลูกฝังความคิดนี้มาตั้งแต่รุ่นปู่ย่าตายาย บุคคลเพศทางเลือกถูกกำหนดให้เป็นพวกผิดปกติ ผิดธรรมชาติ ผิดบรรทัดฐานทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจริง ๆ แล้วเพศทางเลือกคือ รูปแบบของเพศสภาพ (Gender) และเพศวิถี (Sexuality) อีกรูปแบบหนึ่งที่เหมือนกับเพศชายและหญิง แต่ด้วยวัฒนธรรม สังคม และแนวคิดแบบ

ตะวันตกนั้น ทำให้เพศทางเลือกออกมายืนยันว่าตัวเองก็เป็นอีกเพศที่ควรได้รับความชอบธรรมจากสังคมไม่น้อยไปกว่าเพศชายและเพศหญิง

ถึงแม้ปัจจุบันสังคมไทยจะยอมรับความเป็นเพศทางเลือก โดยเฉพาะกลุ่มชายรักชาย ที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นในหลายประเทศ แต่ก็ยังมีคนบางกลุ่มที่ยังมองกลุ่มชายรักชายในแง่ลบและเป็นปัญหาทางสังคม ทว่าเมื่อมองในทางกลับกัน เพศชายรักชายมีรูปแบบในการดำเนินชีวิต การแสดงออกทางความรัก การดำเนินวิถีทางเพศ ไม่ต่างจากเพศชายและเพศหญิงเลย นอกจากนี้จะสามารถสังเกตได้ว่า ทั้งละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ วรรณกรรม หรือสื่อแทบทุกชนิดในสังคมไทยจะต้องมีตัวละครเป็นตัวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องชายรักชาย โดยเฉพาะเนื้อหาที่กล่าวถึงเรื่องการเปิดเผยความรู้สึกของชายรักชายก็มีมากขึ้นในเนื้อหาทางสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อวรรณกรรม พบว่ามีกรกล่าวถึงและนำเสนอเรื่องราวของกลุ่มชายรักชายในแง่มุมที่ต้องการนำเสนอการดำเนินทางเพศวิถีที่เหมือนกับเพศชายและเพศหญิง

สื่อประภาวรรณกรรมเป็นเครื่องสะท้อนสังคมและยังถูกเป็นเครื่องมือที่สามารถบันทึกความเป็นไปในสังคมด้วย นวนิยายเป็นผลผลิตทางวรรณกรรมประเภทหนึ่งของสังคม และมีความเกี่ยวข้องกับสังคมอย่างใกล้ชิด ผู้เขียนวรรณกรรมเป็นผู้ที่มี 2 บทบาท คือผู้ผลิตวรรณกรรมและเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม เพราะฉะนั้นนวนิยายจึงมีเนื้อหาสาระบางส่วนที่ซึมซับมาจากสังคม แม้นวนิยายจะเกิดขึ้นมาจากจินตนาการของผู้เขียน แต่ผู้เขียนก็ต้องถ่ายทอดแนวความคิดและสิ่งที่ผู้เขียนพบเห็นมาจากบุคคลและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงในสังคม

อย่างไรก็ตาม แม้วรรณกรรมจะมีแรงกระตุ้นต่อสังคมไทยมากแค่ไหน ก็ยังมีวรรณกรรมกระแสรองที่ถูกปฏิเสธหรือไม่ได้รับความนิยมตามกระแสหลัก หนึ่งในนั้นคือ “วรรณกรรมประเภทชายรักชาย” หรือวรรณกรรมของกลุ่มเพศทางเลือกซึ่งเป็นผลงานวรรณกรรมที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาเพื่อสนองตอบความต้องการของกลุ่มเพศทางเลือก และถูกมองว่าเป็น “วรรณกรรมใต้ดิน” หรือ “วรรณกรรมชายขอบ” เนื่องจากสังคมยังไม่ได้ให้การยอมรับและถูกผลักออกไปจากศูนย์กลางของสังคมแต่ในขณะเดียวกันก็ปฏิเสธถึงการมีอยู่ของวรรณกรรมประเภทนี้ไม่ได้

ในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเป็นพื้นที่ใหม่สำหรับการสร้างสรรค์วรรณกรรมจินตนาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนวนิยาย วรรณกรรมที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ตเรียกกันว่า วรรณกรรมออนไลน์ (Online Literature) ท่ามกลางกระแสการเกิดขึ้นใหม่ของวรรณกรรมออนไลน์ ทำให้วรรณกรรมออนไลน์เรื่อง “จักรพรรดิวิปาส” เกิดขึ้นตาม ด้วยวิธีการประพันธ์และเนื้อหาที่น่าติดตามทำให้วรรณกรรมออนไลน์เรื่องนี้ขึ้นเป็นวรรณกรรมที่มียอดอ่านมากที่สุดตลอดกาล ในหมวดหมู่วรรณกรรมประเภทชายรักชายของเว็บไซต์ fictionlog.co

เพื่อให้เข้ากับกลุ่มเป้าหมายสำคัญคือ เยาวชนและคนรุ่นใหม่ วรรณกรรมออนไลน์จึงให้บริการทั้งบนเว็บไซต์และแอปพลิเคชันเข้าถึงผู้อ่านได้ง่ายผ่านโทรศัพท์มือถือ Fictionlog เป็นแพลตฟอร์มสำหรับการเขียนและอ่านนวนิยายออนไลน์ ที่นักอ่านสามารถเข้ามาซื้อวรรณกรรมออนไลน์และสามารถสนับสนุนนักเขียนได้โดยตรง ผู้อ่านสามารถติดตามอ่านได้อย่างต่อเนื่องแบบตอนต่อตอนไม่ต้องรอจนกว่าจะแต่งจบเล่มถึงนำมาจำหน่าย ซึ่งนโยบายของ Fictionlog คือทำให้นักเขียนได้ส่วนแบ่งที่มากขึ้น นักอ่านสามารถเข้าถึงผลงานได้สะดวกขึ้น แต่จ่ายในราคาที่ถูกลง และเนื่องจาก Fictionlog เป็นพื้นที่สำหรับเผยแพร่วรรณกรรมออนไลน์แบบไม่ต้องถูกกลั่นกรองจากบรรณาธิการก่อนเผยแพร่ ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าถึงลีลาการเขียนวรรณกรรมออนไลน์ของผู้เขียนเรื่องต่าง ๆ ได้มากขึ้น และสามารถมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นได้ทันที ทำให้แสดงการเข้าถึงและความชื่นชอบของผู้อ่านได้อย่างแม่นยำ ซึ่งลีลาการเขียนของผู้แต่งแต่ละคนย่อมแตกต่างกันออกไปจึงทำให้วรรณกรรมออนไลน์ที่ถูกเผยแพร่ผ่าน Fictionlog น่าศึกษามากยิ่งขึ้น และจะสามารถเข้า

ถึงกระบวนการการเล่าเรื่องและแสดงความคิดของผู้เขียนได้อย่างเข้าใจมากขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการเล่าเรื่อง ความหมาย และแก่นจินตนาการด้านเพศวิถีชายรักชายผ่านวรรณกรรมออนไลน์ โดยจะศึกษาครอบคลุมถึงวิธีการเล่าเรื่องเพื่อสื่อความหมายเพศวิถีชายรักชายในวรรณกรรมออนไลน์, การสื่อความหมายด้านเพศวิถีของตัวละครชายรักชายที่ปรากฏในวรรณกรรมออนไลน์และแก่นจินตนาการของผู้อ่านวรรณกรรมออนไลน์ประเภทชายรักชาย เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องราวเกี่ยวกับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย และบทบาทของวรรณกรรมออนไลน์จะทำให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศและเข้าใจถึงการอยู่ร่วมกันในกระแสสังคมที่มีแนวคิดเรื่องเพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงนี้ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์วิธีการเล่าเรื่องของวรรณกรรมออนไลน์ประเภทชายรักชายเพื่อสื่อความหมายเพศวิถีชายรักชายในวรรณกรรมออนไลน์
2. เพื่อวิเคราะห์ลักษณะด้านเพศวิถีของตัวละครชายรักชายที่ปรากฏในวรรณกรรมออนไลน์
3. เพื่อให้เข้าใจถึงแก่นจินตนาการของผู้อ่านวรรณกรรมออนไลน์ประเภทชายรักชาย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง “การเล่าเรื่อง ความหมาย และแก่นจินตนาการด้านเพศวิถีชายรักชายผ่านวรรณกรรมออนไลน์” ได้ใช้แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ แนวทางการศึกษาเชิงสัญญาวิทยา ทฤษฎีการเล่าเรื่อง แนวคิดเรื่องเพศวิถีชายรักชาย แนวคิดเรื่องวรรณกรรมออนไลน์ แนวคิดการวิเคราะห์แก่นจินตนาการ และแนวคิดเรื่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเล่าเรื่อง ความหมาย และแก่นจินตนาการด้านเพศวิถีชายรักชายผ่านวรรณกรรมออนไลน์” ผู้วิจัยจะใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) วรรณกรรมออนไลน์ประเภทชายรักชายเรื่อง “จักรพรรดิวิปลาต” ร่วมกับการสนทนาแบบกลุ่ม (Focus Group Interview) เพื่อให้ทราบถึงองค์ประกอบการเล่าเรื่องในรูปแบบวรรณกรรมออนไลน์ และแก่นจินตนาการของผู้รับสารที่เกิดจากการอ่านวรรณกรรมออนไลน์ประเภทชายรักชาย โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้สามารถจำแนกได้ 3 แหล่ง คือ ข้อมูลประเภทวรรณกรรมออนไลน์ ข้อมูลประเภทคอมเมนต์ และข้อมูลประเภทบุคคล

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถจำแนกตามแหล่งข้อมูลได้ 2 แห่ง คือ ข้อมูลประเภทออนไลน์ และข้อมูลประเภทบุคคล

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ตัวบท การวิเคราะห์ความหมายที่บ่งบอกถึงเพศวิถีชายรักชายที่ปรากฏในวรรณกรรมออนไลน์เรื่องจักรพรรดิวิปลาต และการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลประเภทวรรณกรรมออนไลน์เรื่อง “จักรพรรดิวิปลาส” และข้อมูลประเภทบุคคลจากวิธีการสนทนากลุ่ม โดยพบผลการวิจัย 3 ประเด็น ดังนี้

1. องค์ประกอบการเล่าเรื่องของวรรณกรรมออนไลน์เรื่องจักรพรรดิวิปลาส พบว่ามี 3 องค์ประกอบคือ

1.1 จากการวิเคราะห์เนื้อหาของวรรณกรรมออนไลน์เรื่อง “จักรพรรดิวิปลาส” พบองค์ประกอบการเล่าเรื่องทั้งหมด 6 องค์ประกอบคือ แก่นเรื่อง ตัวละคร มุมมองการเล่าเรื่อง ความขัดแย้ง ฉาก และโครงเรื่อง ซึ่งสามารถพบได้ทั่วไปในงานวรรณกรรมประเภทตีพิมพ์

1.2 ลีลาของผู้แต่งหรือการใช้ภาษา ในวรรณกรรมออนไลน์เรื่อง “จักรพรรดิวิปลาส” มีลีลาและการใช้ภาษาใน 3 รูปแบบคือ การใช้ถ้อยคำ การใช้ความเปรียบเทียบกับ การใช้ประโยค โดยลีลาของผู้แต่งหรือการใช้ภาษาเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้วรรณกรรมออนไลน์ต่างจากวรรณกรรมตีพิมพ์

1.3 โครงเรื่องวรรณกรรมบนสื่อออนไลน์ มีความแตกต่างจากโครงเรื่องวรรณกรรมในรูปแบบอื่น เนื่องจากมีข้อจำกัดของสื่อออนไลน์ ได้แก่ วรรณกรรมออนไลน์สามารถใช้ภาษาที่เปิดกว้างเนื่องจากไม่มีข้อจำกัดของบรรณาธิการจึงต้องคำนึงถึงอายุของผู้อ่านกับภาษาที่ใช้ วรรณกรรมออนไลน์ต้องมีรูปแบบที่แปลกใหม่เพราะผู้อ่านสามารถอ่านได้ฟรีส่งผลให้ผู้อ่านสามารถเลิกอ่านได้ตลอดเวลาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และความถี่ในการเผยแพร่ต้องตอบโจทย์ผู้อ่านเนื่องจากถ้าเผยแพร่ถี่เกินไปแม้จะได้รับการกระแสดตอบรับที่ดีแต่จะลดลงอย่างรวดเร็ว กลับกันถ้าเผยแพร่ห่างเกินไปผู้อ่านจะหมดความสนใจอย่างรวดเร็ว

สอดคล้องกับ รัชนีญา สังขพันธานนท์ (2539) อ้างถึงใน เจษฎา ชัดเขียว (2561, น. 16) และกุสตาฟ เวย์เท็ก (ธนิธ ธนะกุลมาส, 2547) ที่กล่าวว่า วรรณกรรมย่อมมีส่วนประกอบต่าง ๆ คือ แก่นเรื่อง ตัวละคร มุมมองการเล่าเรื่อง ความขัดแย้ง ฉาก และโครงเรื่อง และความสามารถในการใช้ภาษา ลีลาในการเขียนเรื่องสั้นหรือนวนิยายของผู้แต่งอันเป็นลักษณะเฉพาะของผู้แต่งแต่ละคนซึ่งสามารถพิจารณาได้จากการวางลำดับเนื้อเรื่อง การเลือกใช้ถ้อยคำ ประโยค พรรคตอนหรือการแสดงแนวความคิดอันเป็นลักษณะเฉพาะของตนเอง เช่นเดียวกับอภินิหาร คำสอน, สุชาติ ทองลิมา และจักรนาท นาคทอง และ (2552) ที่กล่าวว่า วรรณกรรมออนไลน์ไม่จำเป็นต้องผ่านกองบรรณาธิการทำให้เกิดวรรณกรรมออนไลน์เรื่องใหม่เพิ่มมากขึ้น ทำให้กลุ่มผู้อ่านมากขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากสังคมออนไลน์เป็นสังคมที่รวดเร็วจึงจำเป็นต้องมีผู้แต่งต้องรักษานิสัยผู้อ่านโดยการนำเสนอเนื้อหาวรรณกรรมที่น่าสนใจและแตกต่างเพื่อใหกลุ่มผู้อ่านสนใจและไม่เลิกติดตามวรรณกรรมออนไลน์เรื่องนั้น ๆ

2. ความหมายที่บ่งบอกถึงเพศวิถีชายรักชายในวรรณกรรมออนไลน์ สามารถวิเคราะห์จากพฤติกรรมตัวละครที่ปรากฏในวรรณกรรมออนไลน์เรื่องจักรพรรดิวิปลาส โดยวิเคราะห์จากลักษณะทางเพศวิถีของ Goode (1978) ซึ่งพบการสื่อความหมาย 3 ลักษณะ คือ

2.1 ความหมายที่แสดงออกถึงตัวตนและระสนิยมทางเพศของเพศวิถีชายรักชาย สามารถรับรู้ผ่านการแสดงพฤติกรรมตัวละคร ผ่านอัตลักษณ์ทางเพศ ความปรารถนาทางเพศ ความพึงพอใจทางเพศ การแสดงท่าทีทางเพศ และการรู้สึกตื่นตัวทางเพศ

2.2 ความหมายที่แสดงออกถึงความรักของเพศวิถีชายรักชาย สามารถวิเคราะห์ผ่านอารมณ์และความรู้สึกของตัวละครที่ปรากฏในวรรณกรรม เป็นด้านความรู้สึกถึงความรัก การเกิดความรัก และการปฏิบัติกรทางเพศ

2.3 ความหมายผ่านตัวละครที่แสดงออกถึงสังคมรอบข้างของเพศวิถีชายรักชาย สามารถแยกประเด็นการวิเคราะห์ได้ 2 ประเด็นคือ สังคมตัวละครที่ยอมรับเพศวิถีชายรักชาย และ สังคมตัวละครที่ปฏิเสธเพศวิถี

ชายรักชาย

สอดคล้องกับ De Saussure (1974) อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ (2542, น. 98) ที่กล่าวว่า ประสาทและระดับของความหมายที่บรรจุอยู่ในสัญลักษณ์ออกเป็น 2 ประสาท คือ ความหมายโดยอรรถ และความหมายโดยนัย ซึ่งความหมายที่เกิดขึ้นจะอยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งก็ได้ เช่นเดียวกับ Dickerson & Arin Rose. (2008) และ Griffin & Em. (2012) ที่กล่าวว่า การสื่อสารเกิดขึ้นได้โดยการแบ่งปันเรื่องราวหรือจินตนาการทำให้เกิดความเหนียวแน่นระหว่างบุคคล ทำให้เกิดเรื่องราวใหม่ ๆ หรืออาจเป็นเรื่องราวของจินตนาการที่มีความเข้าใจในเนื้อหาแบบเดียวกัน

3. แก่นจินตนาการของผู้อ่านวรรณกรรมออนไลน์ประเภทชายรักชาย สามารถวิเคราะห์ทัศนะของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้ 3 ประเด็นคือ

3.1 แก่นจินตนาการตัวตนและรสนิยมทางเพศของเพศวิถีชายรักชาย พบว่าผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มบางส่วนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาของวรรณกรรมกับความเป็นตัวตนของเพศวิถีชายรักชายที่ปรากฏในวรรณกรรมออนไลน์เรื่องจักรพรรดิวิปลาสได้จากพฤติกรรมตัวละคร ดังการแสดงทัศนะถึงการเข้าใจตัวละครตั้งแต่ตัวตนของเพศวิถีชายรักชายที่ปรากฏในเนื้อหาวรรณกรรม รวมถึงเข้าใจรสนิยมทางเพศของเพศวิถีชายรักชายที่ปรากฏในเนื้อหาวรรณกรรม

3.2 แก่นจินตนาการความรักของเพศวิถีชายรักชาย พบว่าผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มกล่าวว่าเพศวิถีชายรักชายสามารถมีความรู้สึกถึงความรักไม่ได้ต่างกับผู้ที่รักเพศตรงข้าม ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มสามารถจินตนาการต่อจากเกี้ยวพาราสีของเพศวิถีชายรักชายได้ และผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มสามารถจินตนาการถึงการปฏิบัติการทางเพศของเพศวิถีชายรักชายได้โดยมีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มเพศชายกล่าวว่าสามารถรับรู้และรู้สึกได้แม้ว่าตนเป็นเพศชายก็ตาม

3.3 แก่นจินตนาการสังคมรอบข้างของเพศวิถีชายรักชาย พบว่าผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีการเชื่อมโยงเนื้อหาในวรรณกรรมกับมุมมองของสังคมที่ยอมรับและปฏิเสธเพศวิถีชายรักชาย โดยมีการพูดถึงปัญหาที่พบเห็นได้ทั่วไปในปัจจุบัน และกล่าวถึงครอบครัววัฒนธรรมจีนที่มองว่าเพศชายในครอบครัวต้องมีหน้าที่สืบทอดทายาท วัฒนธรรมเช่นนี้ของคนจีนที่เข้ามาอาศัยอยู่มากในประเทศไทยจึงอาจมีอิทธิพลในการปรับเปลี่ยนความคิด ทัศนคติ และความเชื่อของคนไทยและทำให้สถาบันครอบครัวปฏิเสธเพศวิถีชายรักชายในสังคมไทยได้

สอดคล้องกับ Griffin & Erin (2006) ที่กล่าวว่า แก่นจินตนาการ อาจกล่าวได้ว่า เป็นมโนภาพของสมาชิกในกลุ่มร่วมกันคิดขึ้นจากเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องหรือพูดคุยเพื่อให้เกิดประสบการณ์ร่วมกันโดยเป็นการสนทนากลุ่มผู้ร่วมจินตนาการ (Group Fantasies) จะมีผลให้เข้าใจถึงจินตนาการที่เกิดขึ้นร่วมกัน ส่งผลให้สารที่แสดงออกมามีลักษณะเป็นสำนวนต่าง ๆ เช่นเดียวกับ Barthes (1999) ที่ได้เสนอว่า การตีความประสบการณ์เป็นลักษณะการตีความที่ไม่เชื่อมโยงกับงาน โดยผู้รับสารจะกล่าวถึงผลงานหรือเรื่องราวต่าง ๆ ตามภูมิหลัง ตามทัศนะ ตามอารมณ์ความรู้สึก ณ ขณะนั้น ซึ่งมุมมองของแต่ละคนจะต่างกันออกไป เพื่อให้เห็นถึงประสบการณ์ของผู้รับสารที่เคยผ่านมาและเห็นมาก่อน ซึ่งทำให้มีอิทธิพลต่อการกระตุ้นให้เกิดแก่นจินตนาการนอกเหนือไปจากเนื้อหาของวรรณกรรมที่ต้องการจะสื่อออกมาได้

และผู้วิจัยยังพบ การสื่อความหมายผ่านวรรณกรรมออนไลน์ (Online Literature Meaning) กล่าวคือ การใช้พื้นที่บนสื่อออนไลน์ในการสร้างและเผยแพร่ผลงานวรรณกรรม โดยพื้นที่ออนไลน์นี้เป็นพื้นที่เปิดกว้างให้นักเขียนได้สร้างสรรคผลงานได้อย่างเต็มที่โดยไม่มีข้อจำกัดของบรรณาธิการเป็นตัวกำหนด กล่าวได้ว่าวรรณกรรมที่เผยแพร่บนสื่อออนไลน์สามารถใช้ภาษาและเปิดกว้างทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหาอย่างเต็มที่

แต่เนื่องจากสังคมออนไลน์เป็นสังคมเปิดกว้างสำหรับผู้อ่าน กลับกันนั้นผู้แต่งวรรณกรรมออนไลน์จึงจำเป็นต้องมีรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อเผยแพร่ให้ผู้อ่านได้ตลอดเวลา ความหมายที่ปรากฏในงานวรรณกรรมออนไลน์เรื่องจักรพรรดิวิปลาศคือ การสะท้อนสังคมของเพศวิถีชายรักชายที่ส่งผลต่อแก่นจินตนาการในวรรณกรรมออนไลน์เรื่องนี้อย่างชัดเจน โดยสังเกตจากกระบวนการเข้าสู่เชิงสัญลักษณ์ของผู้เข้าร่วมสนทนาที่มีการกล่าวถึงประเด็นปัญหาของสังคมที่ยอมรับและปฏิเสธเพศวิถีชายรักชาย โดยมีกระบวนการคือเสริมและสร้างทัศนะใหม่จากคำตอบเดิม สอดคล้องกับ Larson (1989) และ Bormann อ้างถึงใน กฤดา ศิริตันติกโร (2542) ที่กล่าวว่า แนวคิดการเข้าสู่เชิงสัญลักษณ์สามารถเกิดขึ้นได้จากการสื่อสาร หากสารที่สื่อออกมาไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ร่วมอุดมการณ์แสดงว่าไม่มีแก่นจินตนาการเกิดขึ้น เช่นเดียวกันกับ Roland Barthes (1999) ที่กล่าวว่า การอ่านและเขียน วรรณกรรมประเภทใด ๆ ก็ตาม สิ่งที่เราได้จากการอ่านและเขียน ก็คือ ความสุนทรีย์ทางอารมณ์และปัญญาที่เกิดขึ้นมาแต่สาระสำคัญของ “สัญวิทยาวรรณกรรม” นั้นได้มองว่าวรรณกรรมได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้จะโดยจงใจหรือไม่ก็ตาม นั่นคือ การสร้างสัญลักษณ์ต่างมากมาย เพื่อพยายามสื่อความหมายของมันออกมา

บทสรุป

จากการวิจัย “การเล่าเรื่อง ความหมาย และแก่นจินตนาการด้านเพศวิถีชายรักชาย ผ่านวรรณกรรมออนไลน์” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ 3 ประเด็น ดังนี้ 1) องค์ประกอบการเล่าเรื่องของวรรณกรรมออนไลน์เรื่องจักรพรรดิวิปลาศ พบว่ามี 3 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบการเล่าเรื่องทั้งหมด 6 องค์ประกอบคือ แก่นเรื่อง ตัวละคร มุมมองการเล่าเรื่อง ความขัดแย้ง ฉาก และโครงเรื่อง ซึ่งสามารถพบได้ทั่วไปในงานวรรณกรรม แต่วรรณกรรมออนไลน์จะมีลีลาของผู้แต่งหรือการใช้ภาษาที่แตกต่างไปจากวรรณกรรมประเภทอื่น และโครงเรื่องวรรณกรรมบนสื่อออนไลน์ที่มีความแตกต่างจากโครงเรื่องวรรณกรรมในรูปแบบอื่น เนื่องจากมีข้อจำกัดของสื่อออนไลน์เข้ามาเกี่ยวเนื่อง 2) ความหมายที่บ่งบอกถึงเพศวิถีชายรักชายในวรรณกรรมออนไลน์ การศึกษาในประเด็นเรื่องความหมายที่บ่งบอกถึงเพศวิถีชายรักชายที่ปรากฏในวรรณกรรมออนไลน์เรื่องจักรพรรดิวิปลาสนั้น ซึ่งผลการวิจัยพบ 3 ความหมาย ดังนี้ ความหมายที่แสดงออกถึงตัวตนและรสนิยมทางเพศของเพศวิถีชายรักชาย ความหมายที่แสดงออกถึงความรักของเพศวิถีชายรักชาย และความหมายผ่านตัวละครที่แสดงออกถึงสังคมรอบข้างของเพศวิถีชายรักชาย 3) แก่นจินตนาการของผู้อ่านวรรณกรรมออนไลน์ประเภทชายรักชาย ผลจากการสนทนากลุ่มพบว่า ผู้เข้าร่วมสนทนาบางท่านเกิดกระบวนการเข้าสู่เชิงสัญลักษณ์อย่างเห็นได้ชัดในบางประเด็นคำถาม ซึ่งพบแก่นจินตนาการ 3 รูปแบบ คือ แก่นจินตนาการตัวตนและรสนิยมทางเพศของเพศวิถีชายรักชาย แก่นจินตนาการความรักของเพศวิถีชายรักชาย และแก่นจินตนาการสังคมรอบข้างของเพศวิถีชายรักชายที่ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มสามารถแสดงทัศนะในรูปแบบแก่นจินตนาการการเข้าสู่เชิงสัญลักษณ์ได้

และการสื่อสารผ่านสัญลักษณ์ทางภาษาในวรรณกรรมออนไลน์พบ การสื่อความหมายผ่านวรรณกรรมออนไลน์ (Online Literature Meaning) กล่าวคือการใช้พื้นที่บนสื่อออนไลน์ในการสร้างและเผยแพร่ผลงานวรรณกรรม โดยพื้นที่ออนไลน์นี้เป็นพื้นที่เปิดกว้างให้นักเขียนได้สร้างสรรค์ผลงานได้อย่างเต็มที่โดยไม่มีข้อจำกัดของบรรณาธิการเป็นตัวกำหนด กล่าวได้ว่าวรรณกรรมที่เผยแพร่บนสื่อออนไลน์สามารถใช้ภาษาและเปิดกว้างทั้งในด้านรูปแบบและเนื้อหาอย่างเต็มที่ แต่เนื่องจากสังคมออนไลน์เป็นสังคมเปิดกว้างสำหรับผู้อ่าน กลับกันนั้นผู้แต่งวรรณกรรมออนไลน์จึงจำเป็นต้องมีรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อเผยแพร่ให้ผู้อ่านได้ตลอดเวลา

ในปัจจุบันช่องทางในการนำเสนอวรรณกรรมออนไลน์ต่าง ๆ มีมากขึ้นและทำให้กลุ่มบุคคลที่ชื่นชอบการอ่านวรรณกรรมออนไลน์เข้าถึงได้ง่ายกว่าเดิม ผู้ผลิตจึงทำการขยายช่องทางการอ่านให้มากขึ้น โดยมีให้บริการทั้งบนเว็บไซต์และแอปพลิเคชันเพื่อบริการวรรณกรรมให้ถึงมือผู้อ่านได้ง่ายผ่านโทรศัพท์มือถือ เช่น Fictionlog จากการที่มีช่องทางในการนำเสนอวรรณกรรมออนไลน์เกิดขึ้นมาก และแก่นจินตนาการจากการแสดงทัศนะในรูปแบบลู่เข้าเชิงสัญลักษณ์ของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มที่สามารถแสดงทัศนะได้ถึงสังคมที่ปฏิเสธเพศวิถีชายรักชายได้อย่างชัดเจน ส่งผลให้คำกล่าวที่กล่าวว่าวรรณกรรมเป็นเครื่องมือที่สามารถสะท้อนสังคมในยุคนั้นได้ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของสังคมที่ปฏิเสธเพศวิถีชายรักชายได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

- 1) นักวิชาการสามารถศึกษาเพิ่มเติมเพื่อสร้างองค์ความรู้ และเสริมความเข้าใจในเรื่องเพศวิถีชายรักชายอย่างถูกต้องในสังคมไทย โดยมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์โลกในปัจจุบัน
- 2) นักวิชาชีพในวงการวรรณกรรมออนไลน์ควรจัดทำระบบเพื่อกลั่นกรองความเหมาะสมในการใช้ภาษาเพื่อเล่าเรื่องเกี่ยวกับเพศวิถีอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ลดประโยชน์ของคุณลักษณะวรรณกรรมออนไลน์ ที่สามารถเปิดกว้างในด้านจินตนาการและความคิดของผู้แต่ง
- 3) วรรณกรรมที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบเฉพาะเจาะจงเพียงเรื่องเดียว จึงสามารถศึกษาเปรียบเทียบวรรณกรรมที่มีทิศทางนำเสนอเดียวกันที่สะท้อนสังคม เพื่อเป็นประโยชน์เชิงวิชาการในวงกว้างมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ. (2542). **การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสันเพรส ไพรด์กส์. [Kanchana Kaewthep. (1999). *Media Analysis: Concepts and techniques* (2st ed.). Bangkok: Edison Place Product]
- กฤตา ศิริตันติกอร์. (2542). **วาทวิเคราะห์เชิงจินตสสารกรณีการเข้าร่วมโครงการรณรงค์ขยะแห้งแลกต้นไม้ของประชาชนในชุมชนแออัดคลองเตย**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [Krida Siritantikorn. (1999). *A fantasy theme analysis of participation in the campaign of exchanging dry garbage for plants of people in the Klongtoey Slum Community*. Bangkok : Chulalongkorn University]
- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2539). “วรรณกรรมวิจารณ์.” ใน เจษฎา ชัดเชียว. (2561). **เพศวิถีในวรรณกรรมเกย์ออนไลน์**. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น. [Tanya Sankapantanon. (1996). “Literary criticism.” In Jessada Kadkeow. (2018). *Sexuality on Online Literature*. Master of Arts, Khon Kaen University]
- ธนิธ ธนะกุลมาส. (2547). **การวิเคราะห์ภาพยนตร์ของจางอี้โหมวในเชิงบริบททางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและแนวคิดแบบอุดมคติเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิต**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, สาขาสื่อสารมวลชน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ [Thanit Thanakulmas. (2004). *An analysis of Zhang Yimou's films in historio-cultural contexts and idealistic thoughts for improving the quality of life*. Faculty of Journalism and Mass Communication, Thammasat University]
- Barthes, R. (1999). “Image Music Text.” In Stephen Heath (Eds.), *The Third Meaning*. New York: Hill and Wang. pp.52-68.
- Griffin, Em. (2012). *A First Look at Communication Theory*. New York, NY: McGraw Hill. pp. 247.
- Griffin, Erin. (2006). *A First Look At Communication Theory*. McGraw Hill. pp. 39.
- Larson, U. (1989). *Persuasion Reception and Responsibility*. California: Wadsworth Publishing Company.

เว็บไซต์

- อรพินท์ คำสอน, สุชาติ ทองสีมา และจักรนาท นาคทอง. (2552). “รายงานผลการวิจัยกลุ่มกรณีศึกษาการสร้างและการวิจารณ์วรรณกรรมในพื้นที่อินเทอร์เน็ต”. ใน สุวรรณา เกรียงไกรเพ็ชร. **รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการวิจัย “การวิจารณ์ในฐานะปรากฏการณ์ร่วมสมัยเพื่อพัฒนาความรู้ด้านสังคมศาสตร์การวิจารณ์”**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2562 แหล่งที่มา <http://www.thaicritic.com/criticism-ebook/index.html>. [Orapin Khamson, Suchart Thongsima, Jaknart Nakthong. (2009). “The research report of case study of creating and criticizing literature in the internet area.” In: Suwanna Kriengkriphech. *Complete research report “Criticism as a Contemporary Phenomenon for Developing Social Science Knowledge*. Retrieved : August 1, 2019 from <http://www.thaicritic.com/criticism-ebook/index.html>.]

Dickerson, Arin Rose. (2008). **Symbolic Convergence Theory**. [Online]. Retrieved : August 1, 2019 from: http://search.credoreference.com/content/entry/sagepolcom/symbolic_convergence_theory/0.

Goode. (1978). In: John P. De Cecco and Michael G. Shively. **Deviant behavior: An interactionist approach. Bisexual and Homosexual Identities: Critical Theoretical Issues**. Retrieved : August 1, 2019 from: <https://goo.gl/Rxga7k>.